

SENTÈNCIA 16-01 DE 5 DE JULIOL DE 2001

Ponent : M.I. Sr. Yves PICOD

ANTECEDENTS DE FET

I.- RESULTANT: Que el M. I. Tribunal de Corts dictà sentència en data 26 de febrer de dos mil, amb la següent part dispositiva: "Que hem de condemnar i condemnem a l'acusat Antoni Joaquim M. com a responsable penalment en el concepte d'autor d'un delictes major de violació i un altre delictes major d'abusos deshonestos, sense la concurrència de circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal a la pena de VUIT ANYS DE PRESÓ FERMA, EXPULSIÓ DEFINITIVA DEL PRINCIPAT i al pagament de despeses processals causades.

Atesa la data del delictes objecte d'aquest sumari, un cop ferma aquesta sentència s'aplicaran els beneficis de l'indult atorgat en data 7 de desembre de 1999 per SS. EE. Els Coprínceps d'Andorra".

Que la dita sentència es fonamenta en els fets següents considerats com a provats pel M. I. Tribunal de Corts: "Que Susanna Maria V.M., nascuda el dia 13 de desembre de 1980, en data 27 de març de 1999 arribà al Principat d'Andorra per conviure amb el seu pare, l'acusat Antoni Joaquim M., nascut el dia 3 d'abril de 1956, de nacionalitat portuguesa i sense antecedents penals al Principat, qui tenia el seu domicili a la planta baixa 1r. De l'assegador LOAN de la carretera d'Aixirivall de Sant Julià de Lòria, disposant l'acusat que ambdós dormissin a la seva cambra compartint el mateix llit doble, no obstant haver-hi al domicili al menys una altra cambra amb llits individuals.

La nit del 29 al 30 de març de 1999 l'acusat i la seva filla Susanna es trobaven asseguts en el sofà de la sala d'estar mirant la televisió quan, creient l'acusat que Susanna estava dormida i amb la finalitat de satisfer els seus desigs lúbrics, de sobte va grapejar-li els pits, la qual cosa va fer reaccionar immediatament a Susanna que, fent palesa la seva voluntat contrària a les pretensions sexuals del seu pare, va apartar-li les mans dient-li que s'aturés i, tot seguit, va aixecar-se del sofà, marxant de la sala.

La nit del 11 al 12 d'abril de 1999, trobant-se Susanna dormint al llit amb l'acusat, en determinat moment l'acusat, veient que Susanna s'havia adormit, amb la

finalitat de satisfer els seus desigs lúbrics va començar a grapejar-li els pits i el cos, fregant el seu penis en erecció amb el cos de Susanna i, pujant-li la camisa del pijama, li va petonejar i llepar la cara, coll i els pits i després, baixant-li el pantaló del pijama i les calces, va tocar-li el sexe i, finalment, després de tombar-la d'esquena al llit, va introduir el seu penis a la vagina de Susanna fins arribar a l'ejaculació, mentre Susanna, que s'havia despertat arran dels primers tocaments, restava immòbil sense oferir resistència a causa del temor a la reacció violenta del seu pare, que pel seu caràcter violent era ben previsible".

II.- RESULTANT: Que la defensa d'Antoni Joaquim M. formula recurs contra la sentència del M. I. Tribunal de Corts, sol·licitant la practica d'una sèrie de proves (extracció de sang i de semen d'En Marc A.L. als efectes d'analitzar el seu ADN, nou interrogatori de Na Susanna Maria V.M. en presència d'un psiquiatra, acarament de Na Susanna amb el seu pare) que li foren denegades per aute de 17 de gener de l'any 2001 per aquesta Sala Penal.

Sol·licita també la nul·litat de les actuacions judicials des del moment processal anterior a la celebració de la Vista Oral.

Explica que Antoni Joaquim M., va ésser convocat pel M. I. Tribunal de Corts a la Vista Oral de la causa per la que roman empresonat des del 13 d'abril de 1999, als efectes de celebrar el judici el dia 23 de febrer de l'any 2000, tenint en compte que la vista oral d'aquest judici ja havia estat posposada per absència d'un testimoni cridat per la defensa del processat, en Marc A.L. que no hi va poder assistir per estar malalt, havent-se de celebrar el dia 26 de gener del 2000. Entre la data del 26 de gener del 2000 en que havia de celebrar-se la vista oral de la Causa i la data 23 de febrer del 2000 en que efectivament es va celebrar, Antoni Joaquim M. no va ésser visitat per la que era la seva lletrada defensora. Durant la vista oral del 23 de febrer de 2000, al moment de la declaració de la seva filla, Srta. Susanna Maria V.M., el van retirar de la Sala del judici així no va poder escoltar ni veure res del que la seva filla deia o feia. La seva defensa lletrada durant la vista oral del judici va intervenir poc segons el mateix Antoni Joaquim M. i, segons l'Acta de la transcripció del judici, la defensa lletrada va intervenir poc o gens a l'interrogatori i declaració de la Srta. Susanna Maria V.M., així com al mateix interrogatori del testimoni Sr. Marc A.L., ni als demás testimonis, no va demanar cap acarament malgrat les contradiccions en les declaracions dels uns i dels altres. A la Sra. Adelaida C.V., ex-esposa del Sr. Antoni Joaquim M., important personalitat en la Causa no li va fer cap pregunta. Per tant, al veure el

desenvolupament de la vista oral de la Causa, és normal i lògic que, portat per un profund sentiment d'indefensió renunciés als serveis professionals de la defensa lletrada abans que s'acabés la vista oral. O sigui que ja durant la vista oral des del seu començament i ja abans d'aquesta celebració, Antoni Joaquim M. es va trobar desemparat, jurídicament indefens.

Considera en conseqüència que s'ha vulnerat el dret a la jurisdicció i que Antoni Joaquim M. no s'ha beneficiat de la assistència tècnica d'un lletrat competent i preocupat pel seu sumari.

Per altra part, discuteix els criteris d'apreciació per part del Tribunal a quo de les proves practicades, estimant que el tribunal no ha fet una justa apreciació dels elements probatoris de la Causa.

En primer lloc, constata que l'examen psiquiàtric del Dr. CABEZA no fa constar cap característica que indiqui que Antoni Joaquim M. sigui una persona violenta o que presenti una anomalia mental.

En segon lloc, posa de relleu les dificultats psicològiques de Na Susanna durant la seva infància. Lamenta que no s'hagin explorat testimonis com els dels tutors escolars o de la mare superiora del col·legi on la noia va estar vivint durant cinc anys. Es recolza en l'informe psicològic d'autes per afirmar que Susanna presenta alteracions com la depressió o la histèria. Per això considera l'advocat defensor que ha fabulat totes les acusacions contra el seu pare.

Pel que fa a la presència de semen a la vagina de Susanna el resultat, segons l'advocat defensor, no es pot interpretar com a concloent segons les normes de la societat internacional d'Hemogenètica Forense. En quant al semen recollit a les calces de Susanna no s'ha pogut determinar tampoc el perfil genètic de l'agressor. Únicament s'ha confirmat que el semen analitzat en el llençol de sota coincideix amb el d'Antoni Joaquim M.. Afegeix que només s'ha trobat semen suficient per a determinar la identitat en el llençol de sota i no en el llençol amb el qual es va eixugar la Susanna. En conseqüència tota l'acusació està fonamentada en l'única declaració de Susanna sense cap prova contundent i a més a més la perjudicada s'oblidà d'explicar que havia estat passejant amb un amic seu en el vehicle d'aquest i que acabaren petonejant-se. Tampoc va explicar que unes setmanes abans dels fets va intentar tenir relacions sexuals amb el seu nuvi,

De la mateixa manera, la defensa nega rotundament que Antoni Joaquim M. hagi comès cap mena d'abusos deshonestos amb la seva filla. No existeix cap indici per confirmar les acusacions de Susanna. En conseqüència conclou sol·licitant l'absolució d'Antoni Joaquim M..

III.-RESULTANT: Que el Ministeri Fiscal demana la confirmació de la Sentència; segons ell, la prova pericial demostra l'existència de les relacions sexuals completes que el condemnat mantingué amb la seva filla, donant a major abundantment consistència a la versió dels fets donada per Na Susanna Maria. Afegeix que les proves psicològiques practicades a la víctima destaquen el seu perfecte estat de salut mental i que no existeix cap mínim indici que faci suposar una possible fabulació o qualsevol ànim de revenja vers el pare.

FONAMENTS DE DRET

I.- CONSIDERANT: Que tan l'ordre jurídic europeu (art. 6.3 CEDH) com l'ordre jurídic andorrà garanteix el dret fonamental a la defensa. L'assistència d'un advocat durant tot el procediment penal és una manifestació especial d'aquest dret.

Però els drets a la defensa s'han de conciliar amb els principis d'organització de la justícia, de la mateixa manera que existeix un període útil per formular un recurs, existeix un moment oportú per manifestar el desig de retirar la seva confiança en el seu advocat. Contràriament el processat podria exercitar de manera arbitrària un domini total durant el procés penal, posar en perill els interessos dels tercers, desequilibrar o interrompre el procés en qualsevol moment.

En la present causa, Antoni Joaquim M. va tenir varis problemes amb els seus advocats successius i va canviar de defensa sense cap dificultat.

No obstant, el Tribunal de Corts ha actuat legítimament denegant-li el dret de canviar de defensor en el transcurs del judici oral per consideracions personals, jutjant la demanda extemporània. En efecte, aquesta sol·licitud s'ha formulat just abans dels informes amb el motiu que considerava que "el seu advocat no estava a l'altura". Salvat circumstàncies excepcionals, una demanda com aquesta era manifestament improcedent. Si Antoni Joaquim M. considera que per part del seu advocat hi ha hagut mancances professionals, hauria d'exercir les accions en els furs jurisdiccionals aptes per a aquelles accions. Però no pot pretendre de manera purament arbitrària interrompre el procés penal i violar el dret a la jurisdicció de la víctima. Tota altra concepció li conferiria el domini absolut del procés penal. No existeix en conseqüència cap motiu per al·legar una indefensió i per tant una anul·lació de les actuacions judicials.

II.- CONSIDERANT: Que tan durant el judici oral com durant la instrucció s'ha pogut apreciar el nivell de fermesa de la víctima i la total coherència de les seves afirmacions. No es manifesta cap motiu donant lloc a pensar que aquestes ultimes hagin estat dictades per un ànim de venjança o de revenja de part d'una filla envers el seu pare. No existeix cap indici que faci suposar una eventual fabulació de Susanna, de la qual les proves psicològiques que se li han practicat fan ressaltar un perfecte estat de salut mental, ja sigui al moment de la denuncia dels fets, ja sigui durant la instrucció. Les afirmacions per part de la defensa relatives a l'estat psíquic de Susanna són purament gratuïtes i destinades únicament a desprestigiar la víctima.

En canvi si bé Antoni Joaquim M. ha negat de manera constant i reiterada els fets constitutius de violació i d'abusos deshonestos, incorre en contradiccions com quan pretén que no disposava de llençols per la seva filla la nit de l'11 al 12 d'abril de 1999, això per justificar que Susanna dormís en la seva cambra i compartís el mateix llit. S'ha demostrat que aquesta justificació era falsa; en efecte, la seva companya sentimental, Immaculada S., ha reiterat en el judici oral: "una setmana abans del 10 aproximadament va pujar llençols al Antoni Joaquim M. perquè havia de venir la Susanna, els del llit del Antoni Joaquim M. ja van pujar de la Seu amb els mobles...". Per altra part, ha justificat davant el Batlle Instructor les restes de semen trobades en el llençol de baix del seu llit dient que havia mantingut relacions sexuals amb la Sra. S. afirmació negada per aquesta ultima i rectificada pel mateix acusat després.

A més, aquestes declaracions de la víctima estan totalment confirmades pels peritatges. El Dr. Esteban va apreciar, poc després dels fets (vers la una del dia 13 d'abril de 1999) lesions físiques significatives en els genitals de Susanna (himen i vulva) concordants amb penetració vaginal de menys de 48 hores, segons informe reiterat en el judici oral. Es desprèn dels exàmens ginecològics que la víctima no havia tingut mai relacions sexuals completes abans d'aquests fets. Tanmateix, les pericials practicades per l'Institut Nacional de Toxicologia a Barcelona i pel Servei de Medicina Legal i Forense proven l'existència de les relacions sexuals que el condemnat mantingué amb la seva filla.

En el frotis de fons de la vagina de la víctima s'ha detectat semen amb un ADN que es correspon amb el perfil genètic de Antoni Joaquim M. en set dels nou marcadors genètics que foren analitzats. En l'acte del judici oral, els biòlegs han declarat que la hipòtesi que fos l'acusat qui aportés l'ADN a la mostra és 408 milions més probable que a la hipòtesi que l'ADN fos aportat per

una altra persona. En els llençols on hi havia més matèria per analitzar, obtingueren 14.000 milions de probabilitats de que el sospitós aportés el semen. Per contestar les anàlisis, la defensa es limita a subratllar les imperfeccions d'aquestes i dels resultats, sense, però, cap element científic pertinent que permeti alterar la convicció del Tribunal. També intenta convèncer els jutges de l'existència de relacions de Susanna amb el seu amic i a l'existència d'una confusió eventual i d'una maquinació, això malgrat les proves aportades.

III.- CONSIDERANT: Que segons l'article 204 del Codi Penal constitueix violació l'accés carnal amb una dona contra o sense la seva voluntat. L'article 205 del mateix Codi castiga aquest comportament amb una pena de dotze anys de presó.

En el Present cas, Antoni Joaquim M. s'ha aprofitat d'una situació de por en què es trobava la seva filla davant de la reacció del pare en cas de resistència. Susanna coneixia el caràcter violent del seu pare envers la seva mare quan convivia junts (en el judici oral, la mare va declarar que Antoni Joaquim M., la pegava i que els nens ho veien) caràcter violent confirmat per la Sra. S. que va viure amb ell de 1986 a 1998. Així com la seva condemna a Espanya a una pena de 27 mesos de presó per una agressió. Quan notà que el pare l'estava tocant per sorpresa, tenia una autèntica por, com ho va manifestar clarament i reiterada en el judici oral. A més era conscient de la inutilitat de qualsevol oposició en un lloc on estaven sols. Per aquesta raó, el Tribunal de Corts ha considerat de manera pertinent i motivada que aquesta penetració vaginal s'ha realitzat contra la voluntat de Susanna.

IV.- CONSIDERANT: Que segons l'art. 210 del Codi penal, els qui abusin deshonestament d'una persona d'un o altre sexe seran castigats amb pena de presó de fins a quatre anys, pena que es podrà elevar fins a sis anys en situació con aquesta de prevalença d'autoritat o situació.

Susanna va denunciar els fets anteriors al delictes major de violació produïts la nit del 29 al 30 de maig de 1999 quan estaven mirant la televisió. Segons ella, li va grapejar els pits quan estava dormint, la qual cosa la va fer reaccionar demanant-li que s'aturés.

Aquests fets s'inscriuen en una gradació dels instints lúbrics d'Antoni Joaquim M.. Malgrat l'existència d'una sola declaració acusadora sense prova complementària cal examinar la veracitat d'aquestes declaracions a partir del comportament ulterior de Antoni Joaquim M., es a dir la violació científicament provada. No existeix cap raó de fabulació per part de la víctima que no sol·licita cap indemnització pel seu perjudici i que no té cap motiu

particular per venjar-se del seu pare o conspirar contra ell.

V.- CONSIDERANT: Que la pena pronunciada de vuit anys de presó ferma i expulsió definitiva del principat, pren en consideració la gravetat d'aquesta violació i molt accessòriament els abusos deshonestos, sense la concurrència de circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal.

Per tot el que s'ha exposat s'ha de desestimar el recurs interposat, confirmant-se la sentència recorreguda amb la imposició de les costes del recurs.

Vistes la Constitució, El Codi Penal, el Codi de Procediment Penal, la jurisprudència d'aplicació, i altres fonts del Dret del Principat d'Andorra,

La Sala Penal del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

D E C I D I M

1.- Desestimar el recurs d'apel·lació interposat en nom i interès d'Antoni Joaquim M.

2.- Confirmar íntegrament la sentència dictada pel Tribunal de Corts en data 26 de febrer de 2000 en la causa núm. 77-3/99.

3.- Condemnar el recurrent al pagament de les despeses processals causades pel recurs.

4.- Retornar la Causa al M. Iltre. Tribunal de Corts, amb certificació de la present Sentència, per al seu compliment i execució.

Així, per aquesta nostra sentència, definitivament jutjant, ho manem i signem.